

Til medlemmerne af Folketingets Retsudvalg.

Amnesty International har med interesse set DR-dokumentaren "Hvad du ikke vidste om Danmark – Politiklager", som blev vist onsdag aften på DR1 og handlede om det nye politiklagesystem – Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

Vi er overraskede over at erfare, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP) – udelukkende er bemandet med jurister fra Statsadvokaternes kontorer, og at DUP's efterforskere er politifolk på orlov fra politikredsene.

Som vi forstod debatten i Folketinget og tilkendegivelserne fra medlemmerne af Retsudvalget i sin tid, var det primære formål med at etablere et nyt klagesystem at placere behandlingen hos et organ, som ikke organisatorisk og personelt var for tæt på politi og anklagemyndigheden.

Baggrunden var blandt andet en række spektakulære enkeltsager, hvis behandling og afgørelse syntes at vise, at klagesystemet – Statsadvokaterne (efter omstændighederne bistået af Rigspolitiets Rejseafdeling) - ikke var objektivt og uvildigt, men for tæt på dem, der klages over – og at offentlighedens tillid til klagesystemet som følge heraf var svigtende.

I 2009 fremlagde regeringen efter anbefalinger fra Politiklageudvalget et forslag – L 88 af 9. december 2009 - til nyt politiklagesystem, som flyttede klagesagerne fra Statsadvokaterne til et nyt organ med egne sagsbehandlere og efterforskere – som skulle blive Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

Både de partier, som stemte for lovforslaget (alle,) og offentligheden, roste lovforslaget som et gedigent forsøg på at etablere en uafhængig klageinstans uden de stærke kollegiale bånd og det faglige fællesskab med politiet, som prægede det gamle system, og som betød, at borgerne altid stod svagt i klagesager mod politiet. En stor sejr for borgernes retssikkerhed, erklærede vi i Amnesty dengang.

Den hyppigst fremsatte anke mod det tidligere system var, at juristerne hos Statsadvokaterne for størstedelens vedkommende havde arbejdet en årrække hos politiet og ofte skulle tilbage til politikredsene efter nogle års turnus hos Statsadvokaterne. Derfor kunne de ikke opfattes som uafhængige og uvildige, lød kritikken. Med DUP burde der være gjort op med denne praksis. Desværre viser gårsdagens DR 1-dokumentar, at de jurister, der arbejder hos DUP, er på orlov fra politikredsene eller Statsadvokaterne og skal tilbage dertil efter endt tjeneste hos DUP.

Det nye politiklagesystem lider under præcis de samme problemer, som det gamle. De gode hensigter – at få etableret et politiklagesystem, som ikke er personelt og organisatorisk meget tæt på politiet - er mislykkedes.

Ser man på afgørelserne, er resultatet entydigt. I det gamle politiklagesystem – statsadvokaterne – førte 1,6 % af klagerne til kritik af politiet. I det nye system er det tilsvarende tal 1,5 %. Det er altså fortsat stort set umuligt for borgerne at få medhold i en klage over politiet. Var formålet at styrke borgernes retssikkerhed, at give dem adgang til effektive retsmidler, må man sige, at projektet er slået fejl.

Efter vores opfattelse er forslaget ikke blevet udmøntet efter sin hensigt og formål. Lovforslagets hovedformål var entydigt at indlægge en arms afstand mellem politiet og klagemyndigheden. Nye koste, populært sagt. Nu viser det sig, at det er nøjagtigt de samme myndigheder, der behandler klagerne, som under den gamle ordning. Vi har ledt, men ikke kunne finde noget sted, hvor det tilkendegives, at man agter at give systemet et nyt navn og flytte det til Århus, men i øvrigt anvende de samme jurister.

Journalister, som rettede henvendelse til Amnesty i slutningen af 2011, kort før DUP skulle begynde sin virksomhed, kritiserede ansættelsesproceduren for de væsentligste medarbejdere hos DUP. Der var kun ganske få ugers ansøgningsfrist, påpegede de. På denne måde signalerede man efter deres opfattelse, at man allerede havde de kandidater, man ønskede, og at "folk udefra" ikke skulle søge. Amnesty kan ikke afgøre, om disse antagelser er korrekte, men man må konstatere, at der ikke er nogen "udefra" hos DUP. På den baggrund vil Amnesty International gerne rette følgende forespørgsel til Folketingets Retsudvalg:

- Var Retsudvalget bekendt med, at personalet hos DUP udelukkende ville blive rekrutteret hos Statsadvokaterne og politiet?
- Vil Retsudvalget anmode justitsministeren om at oplyse, hvilke overvejelser man har gjort sig i Justitsministeriet og DUP om konsekvenserne af denne ansættelsespolitik – i forhold til DUP's uafhængighed og uvildighed i klagebehandlingen?
- Vil Retsudvalget opfordre justitsministeren til – sammen med Folketinget - at tage skridt til at sikre, at DUP bemandes på en sådan måde, at den personelle og organisatoriske uafhængighed og uvildighed, som oprindeligt var formålet med etablering af en ny klageordning, bliver mulig?

Der vedlægges i øvrigt Amnesty Internationals henvendelse af g.d. til ministeren om DUP.

Venlig hilsen

(See attached file: Morten Bødskov om politiklagesystemet 27. november 2013.pdf)

Claus Juul

Juridisk konsulent/ Legal consultant

Amnesty International
Dansk Afdeling/Danish Section
Gammeltorv 8, 5 sal
1457 København K
tel: (+45) 33 45 65 65
E-mail: cjuul@amnesty.dk
www.amnesty.dk